

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

**Gymnázium Jana Nerudy, škola hlavního města Prahy, Praha 1,
Hellichova 3**

Hellichova 3/457, 118 00 Praha 1

Identifikátor školy: 600 004 589

Zřizovatel: Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1

Školský úřad Praha 1, Vodičkova 32, 110 00 Praha 1

Termín konání inspekce: 28. listopadu - 4. prosince 2000

Čj.	010 1556/00-5008
Signatura	ka1zu105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola sídlí v historické budově z roku 1876, jako instituce však již trvá od 5. října 1865 (od roku 1934 nese jméno Jana Nerudy).

Škola byla zřízena ke dni 1. září 1991 jako rozpočtová organizace usnesením 8. zasedání Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 8/8 ze dne 26. září 1991 na dobu neurčitou. Zřizovací listina Gymnázia Jana Nerudy, školy hlavního města Prahy, Praha 1, Hellichova 3/457 ze dne 28. srpna 1998 uvádí vymezení hlavního účelu školy - tj. gymnázium vnitřně diferencované. Předmětem činnosti je zajištění výchovy a vzdělávání ve třídách s humanitním a přírodovědným zaměřením, zajištění výuky dvojjazyčného česko-francouzského studia a zajištění výuky s hudebním zaměřením ve spolupráci s Hudební školou hl. m. Prahy na detašovaném pracovišti v budově Hudební školy hl. m. Prahy v Praze 3, Komenského nám. 9.

V souladu s Rozhodnutím MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 12 022/99-21 ze dne 22. února 1999 realizuje škola tyto studijní obory:

1. 79-41-K/004 Gymnázium - přírodní vědy (JKOV: 79-02-5/19) studium denní, délka studia 6 roků;
2. 79-41-K/007 Gymnázium - esteticko-výchovné předměty (JKOV: 79-02-5/72) studium denní, délka studia 8 roků;
3. 79-41-K/010 Gymnázium - vybrané předměty v cizím jazyce (JKOV: 79-02-5/75) studium denní, délka studia 6 roků;
4. 79-41-K/011 Gymnázium - humanitní předměty (JKOV: 79-02-5/79) studium denní, délka studia 6 roků.

Povolená kapacita školy je 850 žáků. V době konání inspekce ve škole studovalo celkem 809 žáků ve 36 třídách, z toho v budově Hellichova 20 tříd s 550 žáky, v budově Komenského 16 tříd (esteticko-výchovné předměty s hudebním zaměřením) s 259 žáky.

Kvalita vzdělávání byla sledována v českém jazyce a literatuře, francouzském jazyce, občanské nauce (základy společenských věd), matematice, fyzice, informatice a výpočetní technice, chemii, biologii a tělesné výchově ve vztahu k hodnocení kvality řízení školy (v obou částech školy). Dále byla hodnocena kvalita vzdělávání v předmětech individuální hudební výuky (dechové oddělení - obor flétna, hoboj a pozoun, strunné oddělení - obor housle a kytara, klávesové oddělení - klavír) a hudebně-teoretických předmětech (dějiny hudby).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Blok předmětů s hudebním zaměřením

Náplň a celková struktura výuky sledovaných oborů jsou v souladu s učebními plány a osnovami. Probírané učivo odpovídalo jak výběrem, tak svou náročností stanoveným cílům po jednotlivých ročnících.

Předměty byly sledovány u deseti učitelů s příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Pedagogové mají mnohaletou uměleckou praxi jako hráči, koncertní mistři a vedoucí nástrojových skupin předních hudebních těles doma, ale i v zahraničí. Estetická úprava a vybavení interiéru školy je až nadstandardní, vytváří prostředí velmi podnětné a tvůrčí. Učebny sledovaných předmětů byly na odpovídající úrovni, menší nedostatky byly zjištěny

v nově upravené části vrchního patra budovy, kde výuka houslí probíhá v méně vhodném stísněném prostoru. Psychohygienické podmínky nemohou být zcela splněny ve výuce kytary, kde umístění vedlejší dechové třídy se ukazuje jako nevhodné. Učební a technické pomůcky, rovněž tak i nástrojové vybavení jsou ve všech oborech nadprůměrné až mimořádné úrovně.

Náplň a celková struktura výuky sledovaných oborů byla v souladu s učebními plány a osnovami. Probírané učivo odpovídalo jak výběrem, tak svou náročností stanoveným cílům po jednotlivých ročnících.

Zadávání úkolů navazovalo na předchozí znalosti a dovednosti, metody a zvolené formy výuky, rovněž tak i organizační pokyny a připomínky byly vždy věcné a přiměřené možnostem a schopnostem žáků. Učitelé ovládají danou problematiku a dovedou zvolit účinné prostředky k dosažení výsledků ve výuce správnou volbou metodických postupů, používají k výuce vhodnou odbornou literaturu a efektivní studijní hudební materiál. Při výběru informací a zadání úkolů byly ve výuce respektovány věkové zvláštnosti žáků, jejich talent, nástrojové předpoklady a momentální vyspělost.

Ve výuce žesťových nástrojů nejsou žáci zbytečně přetěžováni s ohledem na jejich věk a nátiskové možnosti. Výběr literatury ve výuce dřevěných nástrojů a příprava strojků zohledňuje možnosti žáků a sleduje celkový pozitivní vývoj. Dodržování elementárních zásad v nasazení, dýchání, práce s tónem a frází, srozumitelné deklamaci, respektování metra a rytmu je samozřejmostí. Pedagogové odhalují charakteristické prvky nástroje, upozorňují na všechna jeho úskalí, ale i přednosti. Žáci se učí naslouchat tónovému zabarvení a pěstují kultivovanost hudebního projevu. V přednesovém repertoáru se u žáků projevovala již velmi zdatná nástrojová technika (jistota v nasazení, hbitost prstů a jazyka ve vzájemné koordinaci). Nástroj již od nižších ročníků ovládají ve všech jeho polohách s vyrovnaným rejstříkem oktáv jak po stránce dynamické, tak intonační. Vedle rozvoje vlastního hudebního myšlení a vnímání se pěstuje kolektivní ansámblová hra, kde se již od korepetice a menších komorních složení (pedagog hrál s žákyní hobojevoú dueta) rozvíjí schopnost orchestrální hry.

Houslová a kytarová hra byla sledována celkem u čtyřech pedagogů. Studijní plány pro individuální výuku žáků sledují jeho vývoj od zadaných stupnic, akordů a technických cvičení až po přednesové skladby. Výuka houslí byla prezentována nejprve hodinou korepetice s klavírem, kde vzhledem k mladší žákyni (prima) byly učitelem odstraňovány ještě některé špatné návyky v práci pravé ruky (výška lokte a zápěstí, držení smyčce a pohyb celé paže). V souhře s klavírem byla rozvíjena celková hudebnost s energičtějším výrazem hudebního projevu. Ve výuce studentek vyšších ročníků bylo zohledněno interpretační pojetí díla, volba tempa, stavba jednotlivých frází a dynamiky v kontextu s celkovou kompozicí. V konkrétním případě dal učitel žákyni (čerstvá laureátka soutěže vyhlášené nadací B. Martinů) interpretační návod, jak vystihnout nuance v přednesu skladby prostřednictvím určitého druhu smyky. Žákyně byla schopna okamžitě realizovat toto zadání, což bylo projevem určité virtuosity a interpretační zralosti, kterou mladá studentka již oplývá.

Ve výuce kytar je kladen důraz na klasičtější pojetí s repertoárovou orientací k hudbě artificiální. Ve výuce jsou mimořádně uplatňovány správné metodické postupy a zachovány elementární zásady pro zdravý vývoj žáků. Primární návyky jsou již od prvních ročníků objasňovány a fixovány od stavby rukou a držení nástroje až po úpravu nehtů a způsob tvorby tónu. O to záslušnější je důslednost a zodpovědnost, s jakou přistupují tito učitelé k pedagogické práci. Cvičení stupnic s repetovanými tóny, zařazení etud, které podporují technický rozvoj žáka a přednesové skladby, kde se pracuje se všemi vyjadřovacími a stavebními kompozičními prvky bylo samozřejmou součástí výuky. Inspekce sledovala během výuky velmi zajímavou práci s vrchní melodickou linkou v "legatu" spolu s měkkým, nenaraženým, přitom výrazným basem. Žáci pozorně naslouchali výkladu učitelů a byli schopni

veškeré připomínky a rady akceptovat. Do výuky také sami přinášeli vlastní nápady a podněty, které učitelé vhodným způsobem korigovali (v jedné z hospitovaných hodin žák vypracovával vhodný prstoklad u nově zadané skladby). Výsledky výuky a celková úroveň hry na kytaru podtrhuje oprávněnost zařazení do skupiny strunných nástrojů. Vedle interních přehrávek, které si kytaristé sami organizují pro vlastní potřebu (vzájemná kontrola výsledků práce a jednotná koncepce), se význačně prezentují také na soutěžích. To škola velmi oceňuje - pro nejlepší žáky zakoupila dvě mistrovské zahraniční kytary nejvyšší kvality.

Výuka oboru klavír má výbornou úroveň. Povinná dokumentace (včetně zápisů v třídních knihách) je vedena pečlivě, přitom probírané učivo odpovídá vypracovaným studijním plánům a struktura vyučovacích hodin dodržuje tradiční a osvědčené formy výuky od technické části až po přednesovou. Inspekce sledovala tento obor při výuce ve třídě a vedle toho výuku pedagoga v sále s přípravou na koncertní vystoupení. Podmínky výuky umocňovala kvalita nástrojů (mimořádně dobrý Petrof II a vynikající koncertní Steinway). Práce se žákem v sále byla ukázkou mimořádných individuálních předpokladů žáka, kdy talent, muzikálnost a nástrojové předpoklady byly pedagogem správně rozvíjeny. Učitel ve výuce využíval dostatečně a účelně vlastního uměleckého příkladu, používal řadu motivačních výzev a připodobnění ve shodě s teorií a praxí v daném oboru. V Haydnově klavírním koncertu vedl pedagog žáka k rytmické kázi (dodržování tečkovaného rytmu oproti triolám), dýchání a klenbě frází, zřetelnosti závěru kadencí, vytváření kontrastů a nálad v rámci celkového pojetí. Upozorňoval také na možná úskalí v souhře sólového partu klavíru s orchestrem a dával návod, jak jim předejít. V oblasti interakce a komunikace docházelo během výuky k absolutnímu kontaktu pedagoga se žákem. Impulsy směřované k žákovi navozovaly oboustranně tvůrčí atmosféru ve vzájemné symbióze. Na základě mimořádných dovedností - - brilantní prstová technika, kultivovanost úhozu, byly vytvořeny ideální podmínky a prostor pro vlastní uměleckou práci, přesahující běžné věkové možnosti žáka a jeho zařazení do tercie. Práce tohoto oddělení vytváří zdravé konkurenční prostředí, disponuje nejenom vynikajícími pedagogy, ale také mimořádnými talenty.

V individuální výuce se k nástrojovým dispozicím přiřazuje vytrvalost a cílevědomost, pěstuje se ale i zdravé sebevědomí, které je pro samotnou podstatu hry na nástroj neodlučitelným faktorem.

Učitelé sledují přesnou interpretaci notového záznamu s ohledem na celkovou formu, žánr a druh skladby, dodržují tradici výkladu interpretačního pojetí díla, přitom dávají prostor a podněty k rozvíjení vlastního hudebního myšlení a představivosti žáka.. Rozšiřují vědomosti žáků o širší poznatky nejenom interpretační, ale i teoretické v rámci mezipředmětových vztahů.

Kolektivní výuka byla sledována v předmětu Dějiny hudby. Odborná erudice pedagoga a jeho rétorické schopnosti měly vliv na dynamičnost sledované výuky a na neustálou pozornost posluchačů. Výuka měla formu přednášky, vyučující vzhledem k obsahu probíraných témat předem informoval, že nebude využito kvalitní technické vybavení učebny (hi-fi věž, video).

Připomínky pedagogů byly ve sledované výuce vždy odborně na výši, věcné a srozumitelné hodnocení výkonů žáků bylo náležitě zdůvodněno a odpovídalo zásadám objektivity. Při řešení technických problémů pedagogové trpělivě a zcela zřetelně vždy vysvětlili řešení a způsob jak nedostatky odstranit, žákům probíranou látku pro větší představu předehrávali. Základem výuky a běžnou samozřejmostí je na této škole svědomitá domácí příprava žáků. Pedagogové z tohoto předpokladu vycházeli i při celkovém efektivním pojetí vyučovacích hodin, kdy směr požadavků a rychlost předávání informací svědčí o vysoké náročnosti na vnímání a chápání žáků. Aktivní přístup pedagogů dovede žáky maximálně strhnout, pozitivně motivovat a vyburcovat jejich tvořivost. Komunikace mezi žáky a pedagogy je bezbariérová, vztah k žákům mají učitelé otevřený a vstřícný, spolupráce vychází ze vzájemné důvěry.

Zatím není ve škole zaveden předmět, který by se zabýval využitím výpočetní techniky v hudební oblasti (PC se zvukovým a hudebním programem, klávesnicí, tiskárnou not a zálohováním na CD).

Výsledky kolektivní výuky hudebních předmětů spolu s individuální nástrojovou výukou tvoří ve výchovně-vzdělávacím procesu této školy vzácnou symbiózu odborné umělecké činnosti spolu s všeobecnou vzdělaností. Výsledky hudebních oborů svědčí o cílevědomé, plně odborné a kvalifikované práci pedagogů, kteří mají nejenom schopnost, ale také vůli předat veškeré svoje poznatky a zkušenosti nastupující generaci. Vhodný výběr talentů a jejich zařazení do tohoto ojedinělého a náročného systému školy je přímo ve své podstatě podmíněno kvalitou vzdělávání, kterou hodnotí ČŠI jako příkladnou.

Český jazyk a literatura

Předmět je vyučován v hodinové dotaci, která odpovídá platnému učebnímu plánu. Povinný předmět je pro zájemce doplněn volitelným literárním seminářem. Obsah učiva odpovídá požadavkům učebních osnov a je rozložen do jednotlivých ročníků tak, aby nedocházelo k obsahové duplicitě. Oblast plánování výuky má slabá místa, která jsou jednak v nízké kvalitě tematického a časového rozpracování učiva, jednak v nerespektování zpracovaného plánu.

Příprava pedagogů na konkrétní vyučovací hodiny je velmi dobrá.

Personální zajištění výuky je příkladné, všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené příslušnou vyhláškou. Odevzdávají velmi dobrou pedagogickou práci, po odborné stránce jsou vysoce erudovaní. Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách. Lepší prostorové podmínky jsou v budově na Komenského náměstí, učebny zde mají nesrovnatelně lepší akustiku a svou útulností působí příjemnějším dojmem než třídy v budově v Hellichově ulici. Všechny prostory, v nichž probíhá výuka, jsou čisté, uklizené a řádně udržované.

V oblasti materiálního zabezpečení výuky hraje významnou roli školní knihovna, protože poskytuje vyučujícím cenné služby (nákup knih, rešerše) a žákům školy vytváří zázemí naučné i krásné literatury (v knihovně je více než 10 000 svazků). Personálně je provoz knihovny a studovny příkladně zajištěn, katalogizace knižního fondu i evidence čtenářů je zajištěna počítačovým programem. Se službami, které jim školní knihovna v průběhu studia může poskytnout, jsou všichni studenti seznámeni v 1. ročníku.

Struktura vyučovacích hodin odpovídá věku žáků, ale i jejich velmi dobrým studijním schopnostem. Pojetí výuky literární složky předmětu je jednoznačně založeno na interpretaci uměleckého díla. Žáci všech ročníků gymnázia jsou svými učiteli vedeni k pochopení literatury daného období, k estetickému prožitku. Učí se analyzovat literární text, hodnotit jej a na základě získaných poznatků a uměleckého prožitku vyslovit vlastní stanovisko. Pokud je do výuky zařazen výklad, je dobře strukturovaný, rozsahem i obsahem přiměřený. Styl vyučování není směřován na pamětné zvládnutí učiva, ale na pochopení podstaty jevů a souvislosti. Dílčím nedostatkem je skutečnost, že jen málo je využíváno průběžného hodnocení práce žáků ve vyučovacích hodinách.

Těžištěm jazykového vyučování je především řešení jazykových a stylistických úkolů, převažuje frontální práce. Žáci se zájmem spolupracují a prokazují velmi dobré znalosti.

I v této složce předmětu se málo využívá průběžného hodnocení žakovských výkonů, v nižších ročnících gymnázia (tzn. na úrovni základní školy) není vždy dostatek péče věnován písemným projevům žáků.

Volitelný předmět literární seminář má vynikající kvalitu a práce učitelů si zaslouží ocenění. Ve výuce volí vhodné seminární formy práce, podněcují fantazii a tvořivost žáků, vedou

je k samostatnému studiu.

Výuka jazykové i literární složky předmětu je vhodně aktualizována, učitelé využívají životních zkušeností žáků i znalostí získaných v jiných předmětech. Výuka je orientována na žáka, jeho osobnost je učiteli respektována. Mezi učitelem a žáky není bariéra, dominantním znakem vyučování je pozitivní, přátelská atmosféra a velmi dobrá spolupráce.

Celkově je výuka předmětu hodnocena jako velmi dobrá.

Základy společenských věd

Hodinová dotace předmětu odpovídá ve všech ročnících platnému učebnímu plánu, do výuky jsou zařazeny všechny tematické celky, které jsou stanoveny učebními osnovami. Jednotliví vyučující si zpracovali plány výuky, které obsahují tematické a časové rozvržení učiva (díleč nedostatky se objevují v proporčním zastoupení jednotlivých složek učebních osnov).

Výuka probíhá v kmenových učebnách jednotlivých tříd a je vhodně doplňována názornými materiály, které si pedagogové pro konkrétní témata připravují. Učitelé, kteří předmět vyučují, jsou mladí, postupně získávají pedagogické zkušenosti. Pro výuku základů společenských věd mají nejen potřebnou odbornost, ale i snahu vyučovat živě, moderně, aktuálně.

V rámci výuky se uplatňují takové činnosti, které studenty zapojují do práce a podněcují jejich zájem. Potřebný důraz je kladen na názornost, motivaci učiva i diskusi, vhodně je zařazován i výklad a řízený rozhovor. Nauková a výchovná složka předmětu jsou zastoupeny vyváženě. Pro ohodnocení žákovské práce se uplatňuje jednak průběžné hodnocení ve vyučovací hodině (např. za přednesený referát), krátké písemné prověření probraného učiva s motivující klasifikací i formy sebehodnocení.

Ve vyučovacích hodinách jsou přátelské mezilidské vztahy a pozitivně laděná atmosféra.

V oblasti plánování učiva, podmínek výuky, používaných forem práce a vzájemné komunikace je kvalita výuky předmětu základy společenských věd hodnocena jako velmi dobrá.

Francouzský jazyk

Výuka francouzského jazyka na česko-francouzské sekci (bilingvní) probíhá v plném rozsahu podle učebních plánů deklarovaného vzdělávacího programu schváleného MŠMT. V prvním a druhém ročníku mají žáci po 10 hodinách francouzského jazyka, v ostatních předmětech dobírají učivo ZŠ. Výuka je koncipována tak, aby i ti, kteří byli zpočátku úplní začátečníci, byli od 3. ročníku schopni studovat matematiku, fyziku, chemii, dějepis a zeměpis v cizím jazyce a mohli používat francouzské učebnice. Francouzština se tak stává nástrojem, nikoli cílem studia.

Kromě toho je vyučována francouzština v ostatních gymnaziálních třídách, kde byly zjištěny drobné nedostatky a nepřesnosti ve zpracování tematických plánů.

Sledovaná výuka v 1. a 5. ročníku byla jasně strukturovaná, byly střídány různé metodické postupy. Pro komunikaci byly vytvořeny příznivé podmínky, žáci byli ukáznění, ale poněkud zdrženliví ve svém projevu. Komunikace tak byla zejména v 5. ročníku nevyvážená, jednosměrná, s převažujícím projevem pedagoga.

Výuku na bilingvní sekci (6 hodin francouzského jazyka a 2 hodiny v ostatních předmětech) zajišťují tři rodilí mluvčí a čeští učitelé, kteří beze zbytku splňují odborné i pedagogické předpoklady. Výuka francouzského jazyka probíhala ve třídách bilingvní sekce. Jsou to standardně vybavené menší učebny specializované pro jazykovou výuku. Učitelé i žáci mají k dispozici značné množství materiálů, rozsáhlou knihovnu pro francouzštinu.

Sledovaná výuka měla předem stanovenou strukturu, obsah a cíl, metody a formy práce byly založeny na dialogu, gramatika byla vykládána v souvislosti s probíranými texty. V hodinách konverzace obě francouzské učitelky připravovaly studenty na interpretaci literárního díla či jiných cizojazyčných textů, vedly je k pochopení a formulování vlastních závěrů. Ve výuce matematiky a zeměpisu ve francouzském jazyce byly zřetelně stanovené cíle, organizace jednotlivých částí byla promyšlená s účinnými metodickými postupy. Po jazykové stránce byly hodiny na velmi dobré úrovni.

I když má bilingvní sekce velmi pečlivě rozpracovaný systém dílčích testů během školního roku, málo se využívá průběžné evaluace přímo v hodinách. Tento fakt lze vyložit malým počtem žáků ve skupinách, který umožňuje individuální přístup vyučujícího k jednotlivým žákům, kteří pracují s velmi výraznou osobní motivací, tj. zvládnutí cizího jazyka ne jako cíle, ale jako prostředku k další komunikaci.

Vyučování probíhalo v klidné a přátelské atmosféře, celkově příznivé pracovní klima bylo dáno partnerským a klidným způsobem komunikace. Výrazně byla patrná trvalá snaha o maximální uplatnění kapacity a tvůrčího potenciálu jednotlivých žáků. Je zřejmé, že všichni učitelé jsou výraznými a respektovanými osobnostmi, které vytvářejí ve třídách příjemnou tvůrčí atmosféru.

Práci bilingvní sekce zajišťuje předmětová komise, jejíž aktivity zahrnuje nejen práce vyučujících na škole, ale i různé koordinační akce ostatních bilingvních sekcí v ČR. Nedílnou součástí dvojjazyčného studia jsou výměnné zájezdy do Francie, které jsou v prvních třech ročnících povinné (7 - 8 zájezdů ročně). Studenti bilingvní sekce se zapojili do mezinárodních programů. První z nich je projekt v rámci programu Comenius s názvem "Být občanem evropské metropole", druhým je dlouhodobý projekt Frankofonní setkání. Studenti se již několik let účastní přehlídek divadelních her ve francouzském jazyce – "Festivadlo v Brně".

Na základě výše uvedených skutečností jsou plánování, příprava výuky, personální a materiální podmínky hodnoceny jako vynikající, v organizaci, metodách, motivaci a hodnocení jako vynikající až velmi dobré.

Shrnutím jednotlivých atributů lze výuku francouzského jazyka hodnotit jako vynikající.

Informační a výpočetní technika

Předmět je vyučován v souladu s platnými učebními dokumenty podle vypracovaných tematických plánů. Ty převážně obsahují pouze názvy kapitol s časovým vymezením bez uvedení hloubky probíraného učiva. Ve třídách s hudebním zaměřením je celková hodinová dotace předmětu stanovena na dolní hranici rozmezí uvedeného počtu hodin v generalizovaném učebním plánu (GUP). Tato skutečnost ovlivnila rozsah učiva některých témat, kdy žáci byli seznámeni pouze se základními pojmy a postupy. Příprava učitelů na výuku byla velmi svědomitá, časově náročná, neboť učitelé používali vlastní výukové programy, připravovali názorné ukázky a aktualizovali učivo dle nových poznatků v oboru.

Výuku zajišťují tři učitelé, z nichž jeden je bez odborné způsobilosti předepsané vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tato skutečnost nesnížila kvalitu výuky. Předmět je vyučován ve dvou odborných učebnách v budově v Hellichově ulici a v jedné učebně v budově na Komenského náměstí. V první učebně (multimediální) v Hellichově ulici je patnáct síťově propojených PC s mikroprocesorem Pentium připojených pevnou linkou k Internetu, počítač učitele, laserová tiskárna, scanner, snímací kamera a zpětný projektor. Propojení je realizováno pomocí distributoru Valex, který umožňuje učitelům přepínat výsledky práce jednotlivých žáků nebo

učitele do monitorů ostatních žáků. Ve druhé učebně je patnáct síťově propojených PC s mikroprocesorem Pentium připojených pevnou linkou k Internetu, datový projektor a laserová tiskárna. V počítačové učebně v budově na Komenského náměstí je devět síťově propojených PC s mikroprocesorem Pentium připojených modemem k Internetu, počítač učitele a laserová tiskárna. V počítačích jsou instalovány Windows 95, Microsoft Office, WinBase 602, Photoshop a různé výukové programy, např. Famulus, NVC a další. V učebnách visí funkční řád učebny, na stěnách jsou účelné informace, týkající se rozvoje výpočetní techniky, a výsledky práce žáků v předmětu. V knihovničce multimediální učebny mají žáci možnost si zapůjčit příslušnou odbornou literaturu k probíranému učivu.

Výuka učiva se softwarovým obsahem byla strukturována tak, že žáci nově získané poznatky (převážně formou názorných ukázek) ihned aplikovali na příkladech se zvyšující se náročností a sami hledali nové postupy nebo možnosti dalšího řešení zadaných příkladů. Tento postup byl zejména realizován u jednoho učitele, kde sami žáci si kladli cíle samostatné práce, při níž byli nuceni propojovat poznatky z více témat (učitel práci žáků spíše usměrňoval). Významným prvkem byl aktivní přístup všech žáků k zadaným úkolům a potřeba samostatného vyhledání příslušného materiálu i za pomoci Internetu. Tento způsob výuky plně umožňoval maximální využití materiálního vybavení počítačových učeben. Výuka učiva s hardwarovým obsahem měla vysokou odbornou úroveň, byly využity mezipředmětové vztahy (matematika, fyzika) a jednotlivé činnosti prvků počítače byly názorně a srozumitelně vysvětleny. Způsob výuky softwaru i hardwaru umožňoval zapojení všech žáků i přes jejich odlišnou úroveň vstupních znalostí z výpočetní techniky. Získané poznatky jim umožňovaly velmi dobrou orientaci v problematice stále se rozvíjejícího oboru.

Ve sledované výuce nebyla použita klasifikace, avšak motivace žáků v důsledku používaných metod byla vysoká. Průběžné výsledky práce žáků byly učiteli analyzovány a byl stanoven další směr jejich činnosti. Rezerva byla u jednoho učitele, který v krátkém procvičení nevyužil hodnocení žáků. Žáci mají možnost v odpoledních hodinách po výuce v odborných učebnách vyzkoušet získané poznatky z výuky nebo si je samostudiem rozšiřovat (možnost přístupu k Internetu).

Ve všech třídách učitelé vytvořili komunikativní prostředí, žáci respektovali zásady chování dané řádem učebny. Během samostatné práce žáků učitelé uplatňovali individuální přístup a zdůrazňovali žákům význam a užití výpočetní techniky nejen při studiu ve škole.

Úroveň informatiky a výpočetní techniky hodnotí ČŠI jako vynikající.

Chemie

Předmět je vyučován v souladu s platnými učebními dokumenty podle vypracovaných tematických plánů. Ve 4. a 5. ročníku šestiletého studia u tříd s humanitním zaměřením jsou obsahy tematických plánů z převážné části totožné. Důvodem je rozdílná úroveň využití mezipředmětových vztahů jednotlivých vyučujících chemie a biologie. Cvičení a laboratorní práce v souladu s generalizovaným učebním plánem probíhala ve skupinách. ČŠI zjistila, že dělení tříd nebylo vždy efektivně využito. Rezervy byly v plánování laboratorních prací k jednotlivým tématům v příslušných ročnících. Učebními osnovami předepsaná laboratorní cvičení ve třídách s hudebním zaměřením do doby konání orientační inspekce neproběhla, ani nebyl předložen harmonogram jejich konání. Příprava všech učitelů byla svědomitá, s promyšlenými metodami a cílem sledovaných hodin.

Předmět ve škole vyučuje sedm odborně i pedagogicky způsobilých učitelů. V budově v Hellichově ulici probíhá výuka v chemické laboratoři, posluchárně a odborné učebně. Laboratoř je vybavena chemikáliemi, laboratorním nádobím a přístroji umožňujícími procvičení

základních laboratorních technik a postupů, posluchárna (možnost zatemnění) demonstračním stolem s přívodem vody, elektřiny a plynu, zpětným projektorem a digestoří. Výhodou posluchárny je sousedství chemického kabinetu, ve kterém jednotliví učitelé mají k dispozici vlastní laboratorní stůl s připraveným potřebným nádobím a chemikáliemi k demonstračním pokusům v posluchárně. V odborné učebně i v posluchárně jsou na stěnách umístěny účelné chemické tabulky, přehledy chemických vlastností látek a různá schémata. V budově na Komenského náměstí probíhá výuka v odborné učebně umožňující pouze demonstraci pokusů s omezeným výběrem. Žáci ve všech třídách nevlastnili učebnice, byly jim pouze doporučeny. Průběžně si pořizovali poznámky do sešitů (hlavní studijní materiál) a pracovali s periodickou tabulkou prvků.

V úvodu sledované výuky byl převážně zadán kontrolní test, případně proběhlo frontální procvičení předcházejícího učiva nebo kontrola domácího úkolu. Náročnost otázek byla přiměřená znalostem a věku žáků a způsob formulace otázek nutil žáky aplikovat poznatky na obdobných příkladech. Učitelé umožňovali žákům volbu způsobu řešení chemických výpočtů. V případě procvičovacích hodin následovalo opakování učiva s jednotlivci u tabule, bez využití pestřejších forem výuky (např. skupinová výuka). V ostatních hodinách následoval srozumitelný výklad nového učiva, který byl učiteli většinou doplňován názorným pokusem. Logický sled učiva navazoval na předcházející znalosti žáků, kteří byli nuceni (zejména u jedné učitelky) k samostatnému hledání souvislostí mezi chemickými jevy a k odvozování vlastností látek. U dvou učitelek nebyla dodržena správná forma zápisu zvoleného typu vzorce organických sloučenin. Náplň práce žáků ve sledovaných laboratorních cvičeních byla přesně stanovena. Učitelky bedlivě sledovaly činnost žáků, poskytovaly odborné rady a zejména v jednom případě byl kladen velký důraz na bezpečnost práce žáků v laboratoři. Výstupním výsledkem žáků byl vypracovaný protokol s rozdílnou vypovídací hodnotou.

Hodnocení kontrolního testu bylo objektivní a doplněné slovní analýzou celkových výsledků třídy. Během procvičování učiva u tabule byly znalosti žáků slovně hodnoceny a jen výjimečně byla využita klasifikace. Učitelé podněcovali zájem žáků o předmět jejich účasti v chemické olympiádě (školní a městské kolo) a SOČ, kde žáky metodicky vedli.

Vstřícný přístup všech učitelů vytvářel komunikativní prostředí. Žáci respektovali pravidla stanovená učiteli, což vyústilo ve vzájemnou důvěru. Důsledkem, mimo jiné, bylo dodržování laboratorního řádu a pokynů učitelů v laboratorních cvičeních.

Na základě výše uvedených poznatků hodnotí ČŠI výuku chemie jako velmi dobrou.

Matematika

Časová dotace hodin matematiky i obsah učiva odpovídá učebním dokumentům. Učitelé mají vypracované vlastní tematické plány a probírané učivo jim odpovídalo. Předmětová komise matematiky koordinuje návaznost tematických plánů v jednotlivých typech tříd a kontroluje jejich plnění (dle zápisů předmětové komise). Výukové cíle odpovídají zaměření jednotlivých tříd. Žáci pátých ročníků s vybranými předměty ve francouzském jazyce si mohou volit matematický seminář (výuka v českém jazyce).

Matematiku vyučuje dvanáct učitelů, všichni s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhá v upravených kmenových učebnách. Učitelé mají pro výuku k dispozici programovatelné kalkulačky a soubory modelů těles, z nichž některé si vyráběli žáci sami. Mimo učebnice používají další vlastní připravené pracovní materiály. Některé matematické úlohy při cvičeních žáci zpracovávají na počítači, případně po dohodě učitelů je řeší v rámci předmětu informatika a výpočetní technika. Ve školní knihovně je oddělení s matematickými publikacemi.

Struktura sledované výuky odpovídala rozdílnému věku žáků a stanovené cíle byly plněny. Výuka byla přehledně a logicky strukturovaná, náročnost učiva odpovídala specifickým podmínkám třídy. Učitelé vedli žáky ke spolupráci při odvozování a zdůvodňování matematických vztahů, učili je hledat i alternativní způsoby řešení a zařazovali řešení praktických úloh ze života. Průběžně ověřovali zvládnutí učiva žáky, reagovali na jejich individuální chyby a analyzovali je. Kladli důraz na logické myšlení, přesné vyjadřování a schopnost aplikace. Při samostatné práci žákům dle potřeby pomáhali. Zadávané domácí úkoly pravidelně kontrolovali.

Ústní hodnocení při orientačním zkoušení žáky kladně motivovalo a podporovalo jejich aktivitu. Znalosti žáků byly prověřovány a hodnoceny převážně písemnou formou. Předložené písemné práce byly přiměřeně náročné, pečlivě opravené a objektivně ohodnocené. K porovnání úrovně znalostí žáků připravila předmětová komise srovnávací písemné práce pro druhé a čtvrté ročníky. Žáci se zájmem o matematiku se úspěšně účastní matematické olympiády a soutěže Klokán v jednotlivých kategoriích. V celostátně zadávaných testech IEA TIMSS dosáhli žáci školy výborných výsledků.

Učitelé respektovali osobnost žáků a ti reagovali pozitivně a otevřeně. Verbální komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni. V části výuky převažovala práce učitele nad prací žáků, jejichž aktivita tím byla omezena. Učitelé upozorňují žáky na odborné přednášky, semináře a další odborné akce, které pro středoškolské studenty pořádají vysoké školy a odborná pracoviště akademie.

Celkově je výuka matematiky velmi dobrá.

Fyzika

Fyzika se vyučuje v rozsahu generalizovaného učebního plánu (žáci s přírodovědným a humanitním zaměřením mají jednu hodinu dělenou na cvičení). Učitelé mají vypracované vlastní tematické plány, které koordinuje předmětová komise a kontroluje jejich plnění (dle zápisů předmětové komise). Žákům, kteří si volí fyziku jako maturitní předmět, poskytují učitelé individuální konzultace a semináře.

Fyziku vyučuje sedm učitelů, všichni s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka v budově v Hellichově ulici probíhá převážně v učebně fyziky nebo v odborné laboratoři. Učebna fyziky má stupňovité uspořádání s elektrickým rozvodem do většiny pracovních stolů a je vybavena videem s dvěma televizory, zpětným projektozem a zatemněním. Vedle odborné učebny je vyčleněna místnost na přípravu pokusů. V laboratoři je elektrický rozvod instalován do všech stolů a laboratoř slouží k výuce dělených tříd. Vybavení učebními pomůckami je velmi dobré a je doplňováno pomůckami vlastní výroby. V budově na Komenského náměstí je v odborné učebně instalován elektrický rozvod, video s dvěma televizory a zpětný projektor. I když učebních pomůcek je v této budově méně, jsou doplněny řadou pomůcek vlastní výroby učitelů i žáků a umožňují konat jak demonstrační pokusy, tak i laboratorní práce. Ve školní knihovně je oddělení s odbornými fyzikálními publikacemi, které si žáci mohou vypůjčovat.

Struktura výuky odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Výklad učitelů byl jasný, srozumitelný, vycházel převážně z demonstračního pokusu a z dříve osvojených znalostí žáků. Učitelé při kladení problémových otázek vyžadovali přesné zdůvodnění a nespokojovali se jen s fakty. Vedli žáky k vyslovování hypotéz, jejich zdůvodňování a ověřování na základě experimentu nebo myšlenkového zobecnění. Učitelé kladli důraz na přesné vyjadřování žáků, používání správné terminologie a symboliky. Vhodně využívali mezipředmětové vztahy a vedli žáky k tomu, aby osvojené vědomosti uměli využívat při řešení úloh s praktickými aplikacemi. Žáci konají předepsané laboratorní práce (v nižších ročnících je jejich počet větší,

než je předepsáno učební osnovou), ze kterých zpracovávají protokoly. V některých případech byla žákům předkládána fakta pouze teoreticky, přestože učební pomůcky k provedení experimentu byly ve sbírkách.

Škola každoročně organizuje školní kolo soutěže “O klobouk kouzelníka Pokustóna” (pořádané klubem Amavet) a předvádění zajímavých fyzikálních pokusů pro zájemce při “Dni otevřených dveří” i mimo ně. Žáci s hlubším zájmem o fyziku se úspěšně účastní fyzikální olympiády v různých kategoriích. Ve sledované výuce bylo učivo vhodně aktualizováno a žáci motivováni řešením problémových situací. Znalosti žáků učitelé ověřovali orientačním, ústním i písemným zkoušením, které bylo přiměřeně náročné. Zkoušení mělo charakter zpětné vazby pro učitele i pro žáky.

Ve výuce měli žáci prostor pro vyjadřování vlastních názorů a diskusi o nich. Nepřesné nebo nesprávné závěry učitelé rozvíjeli tak, aby žáci došli ke správnému závěru sami. Žáci měli o výuku zájem a jejich chování bylo ukázněné. Vztah učitelů k žákům byl vstřícný a přátelský.

Celkově je výuka fyziky velmi dobrá.

Biologie

Výuka předmětu probíhá v obou částech školy (budovách) podle učebních dokumentů MŠMT a stručně vypracovaných tematických plánů. Ředitel školy využil svých pravomocí a část přidělených hodin vyčlenil na cvičení, při kterých rozdělil třídu na dvě skupiny.

V tematických plánech chybí obsahová náplň laboratorních cvičení (budou zařazena ve 2. pololetí). Výukové cíle odpovídají věkovému složení tříd i standardu vzdělávání. Ve škole se realizuje biologický kroužek, který provozuje pro žáky řadu aktivit, exkurzí, besed, přednášek apod. ve spolupráci s předmětovou komisí, která mj. organizuje školní kolo biologické olympiády kategorie A a B a akce v rámci protidrogové prevence koordinované obvodním úřadem Praha 1, mezinárodní program koordinovaný 3. LF UK a další.

Předmět vyučuje osm učitelů (z toho tři v budově Komenského nám.) splňujících odbornou a pedagogickou způsobilost. Výuka probíhá v biologické odborné učebně, laboratoři nebo v kmenových učebnách se standardním vybavením, vyhovujícím psychohygienickým zásadám. Vybavenost učebními pomůckami i audiovizuální technikou je velmi dobrá (v obou budovách). Učitelé mají k dispozici video, meotar, snímací kameru (v multimediální učebně) a diaprojektor. V učebně, v laboratoři i v kabinetu biologie jsou ukázky živých i neživých přírodnin (sbírky hornin a nerostů, hmyzu, schránky měkkýšů, nálevy živočichů, trvalé preparáty, nástěnné obrazy, modely orgánů, kostra člověka a kosti živočichů apod.). Dále jsou zde uloženy videokazety, fólie a odborná literatura. Žáci si mohou v knihovně školy zapůjčit odborné knihy a učebnice. Vybavení pro laboratorní cvičení je rovněž velmi dobré a umožňuje realizaci předepsaných prací (kvalitní mikroskopy v počtu 20 atd.).

Bezprostřední příprava na výuku byla promyšlená. Ve sledované výuce převažoval frontální způsob výuky, který byl jen v některých hodinách prokládán jinými funkčními metodami (práce ve dvojicích, skupinách). Učivo bylo předáváno věcně správně. Ve výuce byl čas využíván průměrně, někde však byl nepřiměřeně věnován na opakování a zkoušení předchozího učiva, stejně tak výkladu některých témat. Výjimečně převažovala práce učitelů a jejich verbální projev nad aktivitami žáků, kteří si zapisovali diktované učivo do sešitů (v těchto třídách neměli učebnice). Jinak byli vedeni nenásilnou formou k přemýšlení a ke schopnosti aplikovat učivo z předcházející výuky i hledání souvislostí v rámci mezipředmětových vztahů. Výklad učiva byl srozumitelný, vyznačoval se většinou vysokou odbornou úrovní, včetně odborné terminologie, a velmi dobrým verbálním projevem učitelů. Jeho náročnost byla přiměřená věku žáků. Učitelé přistupovali k žákům v některých případech

diferencovaně, a to s přihlédnutím k jejich schopnostem a zájmu. Využívání názorných učebních pomůcek a audiovizuální techniky bylo průměrné.

Motivace byla založena na snaze učitelů zaujmout žáky prezentací učiva a na převážně pozitivním hodnocení. Ve zhlédnuté výuce žáci s různou intenzitou spolupracovali s učiteli. Pouze ojediněle obsah učiva vycházel z vlastního pozorování a zkušeností žáků. Zkoušení a opakování bylo spíše zaměřené na paměťové zvládnutí učiva, prověřování pochopení vzájemných vztahů bylo méně časté. Žáci usilovali o dobré výsledky a jejich znalosti měly dobrou úroveň.

Charakteristickým rysem výuky byl velmi zdvořilý a taktní přístup učitelů k žákům. Učitelé v žácích vzbuzovali přiměřené sebevědomí, pocit dospělosti. Všechny učitele charakterizoval vstřícný, přátelský způsob komunikace se žáky. Žáci své učitele respektovali. Komunikovali bez zábrán a bezprostředně, ale ne vždy k tomu měli dostatek prostoru (zvláště ve vyšších ročnících). Přirozená autorita učitelů žákům umožňovala pracovat v prostředí důvěry a tolerance.

Výuka biologie je hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Výuka předmětu probíhá na základě platných učebních dokumentů, podle nichž byly vypracovány tematické plány, které jsou upraveny v závislosti na materiálních podmínkách. Tělesná výchova v budově školy na Komenského nám. je přizpůsobena zdravotním potřebám žáků, zabývajících se ve výuce hudebními předměty (tematické plány jsou zde velmi podrobně a dobře vypracovány).

Škola realizuje osm nepovinných sportovních her (horolezectví, florbal, volejbal, sporty v přírodě a další). Družstva žáků školy se účastní soutěže pražských škol "Poprask" v basketbalu, volejbalu, florbalu aj. Škola pravidelně organizuje pro žáky LVVZ a sportovní kurzy, na které má vypracované plány a informace o jejich průběhu v předstihu předává žákům i rodičům. Předmětová komise pořádá ve škole pro žáky turnaje a soutěže v různých druzích sportů (dlouhodobé nebo jednorázové akce). Navíc, podle předloženého plánu, pro žáky pořádají o víkendech a prázdninách řadu turisticky orientovaných akcí (lyžování, cyklistika, vodní turistika aj.).

Předmět vyučuje deset učitelů (z toho v budově Komenského čtyři) splňujících podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Pro výuku jsou ve škole dobré materiální podmínky. V obou budovách většinou probíhá tělesná výchova současně ve třech prostorách a podle vypracovaného harmonogramu dochází k pravidelnému střídání sportovišť. Výuka zaměřená převážně na sportovní hry probíhá v "Nosticově tělocvičně", na základě smlouvy o pronájmu mezi FTVS Praha UK a školou ze dne 31. srpna 2000. K dispozici je dále tělocvična dostatečující pro výuku sportovních her s omezením (menší rozměry hřiště), gymnastiku apod. Zde je také 8m vysoká horolezecká stěna. Třetím prostorem je tzv. "CO" (bývalý sklad civilní obrany), který slouží pro kondiční, průpravná a zdravotní cvičení. V budově Komenského je tělocvična menších rozměrů, rehabilitační posilovna a bazén, který v případě okrajových hodin využívají i pro výuku z budovy Hellichova. Vybavení cvičebním náradím a náčiním je průměrné.

Předmět je vyučován v dvouhodinové dotaci, odděleně pro dívky a chlapce. Vzhledem k respektování (dodržování) hygienických norem, týkajících se velikosti cvičební plochy v budově Komenského nám., dochází zde k dělení dvou paralelních tříd do tří skupin. Sledovaná výuka se vyznačovala snahou o správnou skladbu vyučovací jednotky jak po metodické, tak i odborné stránce. Výuka byla připravená, stejně tak byl vhodný výběr

cvičení. V některých případech byly rezervy v pestrosti výběru zejména herních cvičení. Někde docházelo k výstižnému vysvětlování zdravotního významu jednotlivých cviků. Učitelé měli dobrý verbální projev, v některých případech dobře předváděli názorné ukázky cvičení a vysvětlovali správnost jejich provádění. Efektivita cvičení, fyzické zatížení a aktivita žáků byly průměrné, někde byly rezervy. Pohybová úroveň žáků byla průměrná.

Zájem žáků o výuku byl velmi dobrý, což se projevuje mj. i v tom, že počet žáků uvolněných z výuky tělesné výchovy je na celé škole velmi nízký. Učitelé žáky vhodně motivovali povzbuzováním a pochvalou. Jako podklady hodnocení na konci pololetí učitelé využívají výsledky hodnocení pohybových testů.

Učitelé v rámci sportovních nabídek ve škole i mimo ni výrazně upevňují u žáků pozitivní vlastnosti a nabízejí jim aktivní vyplňování volného času. Ve sledované výuce byla příznivá atmosféra. Komunikace a spolupráce učitelů se žáky byla většinou oboustranná, neformální a přátelská.

Výuka předmětu je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech

Škola má pro výuku velmi dobré prostorové i materiální zázemí a vynikající personální zajištění. Pojetí výuky v některých předmětech je moderní, orientované na žáka a jeho aktivní činnost. Jinde převládají tradiční metody a formy práce a jsou rezervy jsou ve využití metod podporujících aktivní učení. Dílčí nedostatky jsou v oblasti plánování a hodnocení výuky (český jazyk). Motivace a hodnocení žáků, stejně jako interakce a komunikace mají celkově velmi dobrou úroveň.

Výuka francouzského jazyka a hudební výchovy, oblastí, na které se škola výrazně orientuje, je příkladná.

Výrazným pozitivem je vysoký podíl pohybových i dalších aktivit v režimu školy i ve volném čase.

Celková kvalita vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy je založena na její více jak 100leté historii, v níž v posledních letech dominuje stávající způsob studia. Dlouhodobé koncepční záměry školy vycházejí z analýzy předchozího vývoje. Záměrem je vybudovat školu s výraznou vnitřní diferenciací, s možností volby vzdělávací cesty, s cílem širokého uplatnění absolventů na jakémkoliv vysoké škole v ČR i zahraničí, se schopností celoživotního sebevzdělávání. Dalším cílem vedení školy je sledovat moderní trendy ve vzdělávacím procesu a zvyšovat a modernizovat materiální zabezpečení ve všech oblastech potřebných k harmonickému a všestrannému rozvoji žáků. V budově Hellichova došlo za poslední období k výraznému zlepšení materiálního zabezpečení školy - dokončení půdní vestavby, vznik nových učeben, kabinetů, knihovny s čítárnou, rekonstrukce posluchárny a laboratoří fyziky, chemie, biologie, vybudování bezbariérového přístupu (v obou budovách), zastřešení atria, vybudování jídelny atd. Budova na Komenského nám. je po úplné rekonstrukci.

Na základě analýzy minulého školního roku vedení školy vypracovalo "Kalendářní plán školy na školní rok 2000/2001" (zvlášť pro třídy s hudebním zaměřením), který obsahuje vedle

dlouhodobých úkolů celkovou organizaci školního roku podle jednotlivých měsíců, včetně termínů porad, zájezdů, různých soutěží, akcí apod. Z tohoto plánu vycházejí týdenní plány s personálním a termínovým upřesněním konkrétní akce. Předsedům předmětových komisí i jednotlivým učitelům je umožněna aktivní kooperace při tvorbě koncepce i plánů. V plánech jsou zohledněny jejich připomínky i náměty, s důrazem kladeným na mezipředmětové vztahy (např. jazykové kurzy). Zřizovatel školy a rodiče jsou s plánem práce seznámeni na začátku školního roku (v rozboru hospodaření, ve výroční zprávě o činnosti školy a na plenárním zasedání SRPŠ). Plánované termíny jsou vedením školy sledovány, vyhodnocovány na pedagogických i pracovních poradách. Z předložených zápisů zřetelně vyplývá, že jsou přijímána v případě potřeby konkrétní opatření.

Výuka probíhá podle schválených dokumentů MŠMT ČR. Učební plán vychází z Generalizovaného učebního plánu (GUP) gymnázií s osmiletým studijním cyklem čj. 20 060/94-23 schváleného dne 15. července 1994 s platností od 1. září 1995, ve kterém ředitel školy využil disponibilní hodiny pro posílení některých předmětů (např. přírodovědných). Od 1. září 1999 se vyučuje podle GUP čj. 20 594/99-22 ze dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999. Ředitel školy zde také vyčlenil část časové dotace pro cvičení přírodovědných předmětů. Ve třídách s výukou vybraných předmětů v cizím jazyce výuka probíhá podle "Učebního plánu tříd gymnázia s výukou vybraných předmětů v jazyce francouzském (spolupráce s Francií)" čj. 25 568/95-21 schváleného dne 28. listopadu 1995.

Ve dvojjazyčných třídách (s rozšířenou výukou cizího jazyka) se od 3. ročníku vyučují ve francouzském jazyce předměty matematika, fyzika, chemie, zeměpis a dějepis.

V budově na Komenského nám. se vyučuje podle učebního plánu osmiletého studijního oboru gymnázium - zaměření esteticko-výchovné předměty (profilace hudební) 79-02-5/72 (79-41-K/007), které schválilo MŠMT dne 18. května 2000 čj. 19546/2000-23 s platností od 1. září 2000. Schválení učebních osnov potvrdil odbor středního a vyššího odborného vzdělávání MŠMT písemně dne 7. srpna 2000 čj. 24 894/2000-23.

V osmiletém studiu s hudebním zaměřením se první čtyři ročníky vyučují podle generalizovaného učebního plánu MŠMT rozšířeného o individuální hudební výuku, na ně naváží po dalším vnitřním školním výběru čtyři ročníky specializovaného studia, nebo všeobecného se zaměřením na hudební výuku.

Šest žáků se specifickými poruchami učení a s těžkým tělesným postižením je vhodně integrováno do běžných tříd. Učitelé jsou prostřednictvím třídních učitelů seznámeni s jejich dokumentací, která je uložena v ředitelně školy.

Škola nabízí širokou škálu volitelných předmětů (v nabídce je 16, realizováno 7 seminářů), podle zájmu rozšířenou o nabídku nepovinných předmětů (nabídka 28, realizace 19) a kroužků.

Plánování činnosti školy vychází z koncepce, z analýzy minulého školního roku, je promyšlené a vysoce funkční. Záměry školy a plánování jsou přijaty učiteli, žáky, zřizovatelem a jsou reálné. Systém plánování odpovídá tradici, velikosti, podmínkám a celkové image školy a je hodnocen jako příkladný.

Organizování

Organizační schéma struktury školy je vypracováno přehledně ve formě "organizačního pavouka", který přesně zobrazuje složitou strukturu řízení školy. V čele školy stojí ředitel, který má jednu zástupkyni ředitele školy v budově Hellichova a dva zástupce (jeden na

0, 3 úvazku) v budově Komenského nám.

Škola má vypracované dokumenty zajišťující chod školy. Základním materiálem je "Organizační řád GJN" ze dne 30. srpna 1996, ve kterém jsou jednoznačně stanoveny kompetence pracovníků školy: práva a povinnosti, dokumentace ve škole, kolektivní orgány a další ustanovení. K němu je vypracována "Anotace k organizačnímu schématu GJN", obsahující jmenný seznam zodpovědných pracovníků školy (vedení školy, vedoucí předmětových komisí, výchovný poradce, třídní učitelé, správci sbírek, hospodářský úsek aj.). Kompetence jsou stanoveny účelně a vycházejí ze spolupráce vedení školy s ostatními pracovníky. Organizační řád není formální, je funkčním dokumentem, který je plně v provozu školy realizován a umožňuje účinné řízení. Vedení školy, jak vyplývá ze zápisů, v případě potřeby okamžitě operativně řeší vzniklé problémy.

Organizační zajištění chodu školy je dále rozpracováno a konkretizováno ve "Vnitřním řádu pro studenty Gymnázia Jana Nerudy" a v dokumentu "Opatření administrativního charakteru". Žáci školy svými podpisy doložili seznámení s těmito dokumenty.

Pedagogická dokumentace a psychohygienické podmínky výuky (rozvrh hodin) jsou v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Poradní orgány ředitele školy (pedagogická rada, předmětové komise, třídní učitelé) jsou jeho významnými spolupracovníky, s jejichž pomocí sleduje mj. zejména problematiku výuky jednotlivých předmětů. Dále v budově Komenského nám. působí umělecká rada (23 členů), v níž mají zastoupení vedoucí předmětových komisí (všechna hudební oddělení s jednotlivými obory a předmětová komise hudební teorie). Tato rada se schází jedenkrát měsíčně, popřípadě častěji. Významné místo zejména v zajištění zpětné vazby má studentská rada, která je složena ze zástupců tříd a cca jedenkrát měsíčně řeší organizační a studijní záležitosti s ředitelem školy.

Informační systém je funkční, informace žákům předávají třídní učitelé, zástupci studentské rady a dále jsou žáci informováni nástěnkami. Velmi úspěšná jsou v rámci informovanosti žáků úvodní týdenní soustředění žáků 1. ročníků na začátku školního roku. Učitelé mají stanoveny konzultační hodiny pro žáky i rodiče. Žáci mohou kdykoliv v průběhu dne využívat knihovnu s čítárnou, v odpoledních hodinách mají přístup na internet. Zdrojem informací pro učitele jsou výše zmíněné týdenní plány práce, které jsou zveřejněny na nástěnce ve sborovně, dále pedagogické a pracovní porady (cca jedenkrát za měsíc). Předložené zápisy z porad mají velmi dobrou vypovídací hodnotu. Pro rodiče všech tříd škola organizuje na začátku školního roku plenární schůzi. Třídní schůzky se konají pouze pro rodiče žáků 1. ročníků, ostatní rodiče mohou využívat výše zmíněné konzultační hodiny učitelů, popřípadě si mohou kdykoliv sjednat s nimi schůzku. Navíc po každé pedagogické radě je vyhrazen časový úsek na individuální porady rodičů s učiteli. Ve škole pracuje hlavní výbor SRPŠ, který se schází cca třikrát ročně a řeší aktuální problematiku školy.

Škola se významným způsobem prezentuje na veřejnosti formou plakátů, letáků, sdělovacích prostředků atd. (viz kapitola další zjištění).

Výroční zpráva o činnosti školy a výroční zpráva o hospodaření mají dobrou vypovídací hodnotu (obsahují mj. analytické části věnující se práci předmětových komisí, výsledkům školy atd.) a představují velmi dobrý prostředek pro hodnocení práce školy.

Organizační struktura je promyšlená, funkční a umožňuje operativní řízení školy. Kompetence jsou jasně vymezeny a dodržovány. Informační systémy fungují, poskytují v dostatečné míře konkrétní informace. Organizační struktura je příkladná.

Vedení a motivování pracovníků

Funkční a operativní vedení pracovníků vzhledem k vysokému počtu všech zaměstnanců školy

umožňuje účelně vložený článek řízení mezi vedení školy a pracovníky, kterým jsou předsedové předmětových komisí. Jejich kompetence zasahují nejen do koordinace příslušných předmětů po odborné a metodické stránce, ale podílejí se také na kontrolní činnosti, tvorbě osobního hodnocení příslušných pracovníků a vedení začínajících učitelů. Uplatňovaný demokratický styl řízení celé školy je realizován i v určení předsedů předmětových komisí, kteří jsou voleni učiteli příslušných předmětů. Předsedové předmětových komisí předkládají řediteli školy formulář se jmény učitelů, ve kterém jsou zaznamenány jejich stanovené úkoly (rozděleny do tří kategorií) a další školní aktivity. Nedílnou součástí formuláře jsou informace o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, které je vedením školy pečlivě sledováno a podporováno. Na základě předaných podkladů od předsedů předmětových komisí je stanovena základní část osobního hodnocení pracovníků. Tato je dále ředitelem školy navýšena podle výsledků v pedagogické oblasti a celkového přínosu pracovníka pro školu. Pracovníci jsou s pravidly a kritérii osobního hodnocení seznámeni a sami předávají podklady předsedům předmětových komisí. Výše osobního hodnocení je stanovována k 1. září a k 1. lednu v daném školním roce. Odměny, které obdrželi pracovníci na konci každého pololetí, a další mzdové položky jsou vypláceny v souladu s vypracovaným "Vnitřním platovým předpisem". Za jednorázové akce nad rámec běžných pracovních povinností jsou ještě udělovány mimořádné odměny. Pracovníci nejsou motivováni pouze finančně, ale i morálně. Důvěra vedení školy v tvůrčí schopnosti pracovníků a jejich spravedlivé hodnocení umožňuje vytvořit silný a kompaktní pracovní kolektiv, jenž je postupně a citlivě doplňován novými učiteli. Stabilita kolektivu je posilována v každém roce výjezdním třídenním soustředěním mimo areál školy s programovým zaměřením na stmelení pedagogického sboru.

Při řešení problémů upřednostňuje ředitel školy nejprve formu osobního pohovoru. Pokud není zjištěný nedostatek odstraněn (ojedinělý případ), následuje jednání s předsedou předmětové komise, příp. s celou předmětovou komisí, a teprve pak uplatňuje finanční postih.

Nemalým morálním stimulem je podpora a zájem vedení školy o spolupráci učitelů s Přírodovědeckou fakultou UK, s Lékařskou fakultou UK, se Státní knihovnou ČR, s odbornými časopisy apod. Ředitel umožňuje zahraniční stáže, výměnné pobyty v Anglii, Francii a mnoho dalších aktivit.

Sebehodnocení práce školy se uskutečňuje v průběhu pedagogických porad a uceleně je shrnuto ve výroční zprávě o činnosti školy.

Způsob vedení a motivování pracovníků uplatňovaný vedením školy obsahuje moderní prvky řízení početného pracovního kolektivu s důrazem nejen na finanční, ale i morální stimuly ovlivňující kvalitu práce.

Systém vedení a motivování pracovníků je hodnocen jako příkladný.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní mechanismy jsou v souladu s organizační strukturou realizovány ve škole na několika úrovních řízení. Každý ze zástupců má přiděleny přesné kompetence, značné pravomoci mají i předsedové předmětových komisí. Vedení školy předložilo "Plán hospitací na školní rok 2000/2001", který obsahuje výčet sledovaných předmětů, případně konkrétních učitelů. Výběr předmětů je sestaven podle odbornosti členů vedení školy. Plán hospitací je určen na základě podnětů předsedů předmětových komisí a s ohledem na sledování práce začínajících učitelů. Předložené hospitační záznamy obsahují odborné a metodické poznámky k jednotlivým jevům výuky, v některých případech byl nesoulad probíraného učiva s tematicko-časovým rozvržením učiva. V hospitačních rozborech členové vedení školy dokáží analyzovat výuku a pojmenovat její klady i případné nedostatky. Vzhledem k vysokému počtu učitelů

ředitel školy pověřil předsedy předmětových komisí hospitační činností u pedagogických pracovníků příslušných předmětů. Toto řešení umožňuje vedení školy průběžně sledovat kvalitu výuky ve všech předmětech. Hospitační zápisy předsedů předmětových komisí jsou stručné, převážně s pozitivním hodnocením, nejsou proto vždy zcela funkční. V rámci poznání kolektivu třídy a schopností žáků vykonávají hospitace (dle zápisů v třídních knihách) také třídní učitelé.

Kontrolní činnost mají členové vedení rozdělenou z hlediska umístění stálého pracoviště. Určení zástupci pravidelně kontrolují příslušnou pedagogickou dokumentaci. Zjištěné závady písemně evidují, učitele upozorňují na nedostatky a následně kontrolují jejich odstranění. Důslednost této kontrolní činnosti a zkušenost pedagogických pracovníků školy minimalizuje výskyt nedostatků v pedagogické dokumentaci. Učitelé denně kontrolují stav učeben a zařízení, zjištěné závady zapisují do "Knihy závad", správce budovy pak operativně zajistí opravu. Ředitel školy provádí kontrolu pravidelnou (kontrola pokladní knihy, účetních dokladů atd.) a namátkovou (plnění povinností nepedagogických pracovníků, dodržování vnitřního řádu školy atd.). Podklady z hospitační a kontrolní činnosti slouží řediteli školy ke stanovení celkové výše osobního hodnocení jednotlivých pracovníků.

Ve všeobecně-vzdělávacích předmětech jsou hlavním evaluačním nástrojem (vedle účasti v olympiádách jednotlivých předmětů) maturita, přijetí na VŠ a uplatnění v praxi. Evaluace v hudební oblasti vychází z pravidelných koncertů, soutěží atd.

Magistrát hl. m. Prahy, odbor rozpočtu a účetnictví vydal "Stanoviska" ze dne 24. února 2000 pod čj. ROZ 10530/2000 a ze dne 30. května 2000 pod čj. ROZ 3/2000, ve kterých schvaluje vyúčtování za rok 1999.

Kontrolní mechanismy jsou účelné, funkční a umožňují získané výsledky využívat k motivování a vedení pracovníků. I přes dílčí rezervy v kontrole výuky je oblast kontrolní činnosti hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgány jsou stanoveny a realizovány, řízení je mimořádně efektivní. Metodické a poradní orgány jsou operativní. Oblast plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků je operativní, příkladné, oblast kontrolních mechanismů je velmi dobrá. Škola pro žáky nabízí mimořádně širokou nabídku aktivit.

Řízení školy představuje fungující systém činností, které vycházejí ze zkušeností osvědčených postupů a které jsou pružně přizpůsobeny aktuálním potřebám školy.

Kvalita řízení školy je hodnocena jako vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Aktivity školy ve vztahu k veřejnosti:

- Malostranská akademie - vzdělávací cyklus přednášek s diskusí pro studenty, učitele

i veřejnost (trvá 9 let)

- Malostranská nokturna - hudební setkávání se skladateli a interprety v aule školy
- Dny otevřených dveří - pro veřejnost s informacemi o možnostech studia na škole
- Dny veřejné výuky - s ukázkami výuky ve francouzské sekci a v hudební sekci
- Fyzikální cirkus - zajímavé pokusy z fyziky pro veřejnost
- koncerty: v Zrcadlové síni Klementina (J.J. Ryba: Česká mše vánoční), v Atriu na Žižkově, v kostele sv. Salvátora se Svatoplukem Karáskem, u sv. Voršily, u sv. Mikuláše na Malostranském náměstí, u Pražského Jezulátka, v Husově sboru ve Vršovicích, mimo Prahu
- pravidelné koncerty hudebních tříd: v budově školy Komenského nám., v Lichtenštejnském paláci, v Rudolfinu (J.Suk uvádí mladé talenty), ve Španělském sále
- dobročinné koncerty: významné společenské akce, pro nemocné děti, ekologická sdružení, domovy důchodců, Adventní vystoupení v Parlamentu ČR
- slavnostní předání Právníckého lexikonu MŠMT ČR za osobní účasti ministra školství
- adopce na dálku (děti v Indii - učitelský sbor, jednotlivé třídy, jednotlivci)
- spolupráce s Ligou proti rakovině
- pro OÚ P1 konferování a hudební vystoupení na Žofině při slavnostním oceňování ředitelů a učitelů škol Prahy 1
- divadelní představení (česky i francouzsky) v budově školy, v Praze i mimo Prahu
- spoluúčast na projektu OÚ P1 Hravé Velikonoce (veřejné divadelní vystoupení na Jungmannově náměstí)
- spolupráce s Výborem dobré vůle při Dni dobré vůle

V oblasti aktivit pro veřejnost (vyjmenovány pouze nejvýznamnější akce) dosahuje škola zcela mimořádných výsledků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina Gymnázia Jana Nerudy, školy hlavního města Prahy, Praha 1, Hellichova 3/457 ze dne 28. srpna 1998
- Zřizovací listina č. 8/8 ze dne 26. září 1991
- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 12 022/99-21 ze dne 22. února 1999
- Učební dokumenty (učební plány a osnovy), tematické plány sledovaných předmětů
- Vzdělávací koncepce školy
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Hospitační záznamy ČŠI, vedení školy a předsedů předmětových komisí
- Zápisy z pedagogických a pracovní porad, z předmětových komisí
- Materiály školy: kalendářní plán školy na školní rok 2000/2001, týdenní plány, organizační schéma, organizační řád GJN v Praze, anotace k organizačnímu schématu GJN, vnitřní řád

školy pro studenty Gymnázia Jana Nerudy, opatření administrativního charakteru, konzultační hodiny pro rodiče i žáky

- Nabídka volitelných a nepovinných předmětů
- Výroční zpráva o činnosti školy, Výroční zpráva o hospodaření (rozbor hospodaření za rok 1999)
- Vnitřní platový předpis
- Formulář pro podklady předsedů předmětových komisí ke stanovení osobního hodnocení
- Kniha závad
- Plán hospitací vedení školy na školní rok 2000/2001
- Stanoviska Magistrátu hl. m. Prahy, odboru rozpočtu a účetnictví ze dne 24. února 2000 pod čj. ROZ 10530/2000 a ze dne 30. května 2000 pod čj. ROZ 3/2000
- Pedagogická dokumentace školy ve smyslu § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

ZÁVĚR

Inspekční zjištění ukázala, že škola velmi dobře naplňuje svoji koncepci a své žáky kvalitně připravuje nejen pro vysokoškolská studia, ale i pro úspěšné zapojení do dalšího života. Vyučování je efektivní, pro žáky podnětné a v některých oborech je vynikající. Řízení školy je moderní, založené na demokratických principech. Činnost školy je pozitivně ovlivněna osobností ředitele a jeho schopností motivovat, vést pracovní kolektiv i reprezentovat školu na veřejnosti. Aktivity školy, do nichž jsou v maximální míře zapojeni žáci i pracovníci, hodnotí ČŠI jako ojedinělé a příkladné.

Škola je celkově hodnocena jako vynikající.

Využívání finančních prostředků přidělených za státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a k účelu jejich poskytnutí je efektivní.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslava Kněnická	Kněnická v. r.
Členové týmu	Mgr. Miloš Formáček	Formáček v. r.
	Ing. Milan Chmelař	Chmelař v. r.
	Mgr. Hana Zvoníková	Zvoníková v. r.
	PaedDr. Vladimír Tenčl	Tenčl v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Mgr. Marie Knížová	
	Mgr. Jana Kolmanová	

V Praze dne 18. prosince 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. prosince 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
RNDr. František Kopecký	Kopecký V. r.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím znění obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>

Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	-	-
Zřizovatel Magistrát hl. m. Prahy	2. ledna 2001	010 15/01-5008

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány